

Brüsszel, 2017.3.2.  
COM(2017) 203 final

## **A BIZOTTSÁG JELENTÉSE**

**AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI TANÁCSNAK ÉS A TANÁCSNAK**

**Ötödik eredményjelentés a hatékony és valódi biztonsági unió megvalósításáról**

## Ötödik eredményjelentés a hatékony és valódi biztonsági unió megvalósításáról

### I. BEVEZETÉS

A hatékony és valódi biztonsági unió megvalósításáról szóló ötödik havi jelentés két fő pillér mentén vizsgálja az eddigi fejleményeket: a terrorizmus, a szervezett bűnözés és a számítástechnikai bűnözés elleni küzdelem, illetve az azokat támogató eszközök felszámolása; valamint az e fenyegetéssel szembeni védelmünk megerősítése és ellenálló képességünk kiépítése.

A hatékony és valódi biztonsági unió megvalósításának előfeltétele, hogy biztosított legyen az uniós jogszabályok időben történő elfogadása és eredményes végrehajtása.

Az Európai Parlament elnöke, a Tanács elnöke és a Bizottság elnöke által kiadott, 2016. december 13-i együttes nyilatkozat<sup>1</sup> 58 jogalkotási prioritást határozott meg a 2017. évre vonatkozóan. Ezek között számos függőben lévő, a biztonsági unió megvalósítása szempontjából kulcsfontosságú javaslat is szerepel, így például: a terrorizmus elleni küzdelemről szóló irányelv, a tűzfegyverekről szóló irányelv, az uniós határregisztrációs rendszer, az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS), a pénzmosásról és a terrorizmusfinanszírozásról szóló irányelv, az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer (ECRIS), valamint az elektronikus hírközlési adatvédelmi rendelet. Elengedhetetlen, hogy e javaslatokról mielőbb megállapodás szülessen, és a mostani jelentés bemutatja az egyes javaslatok helyzetének állását.

Szintén nagy hangsúlyt kap a végrehajtás a hatályos jogszabályok esetében, azokat a jogi eszközöket is beleértve, amelyek még az átültetés szakaszában vannak. A jelentés emellett ismerteti a legújabb fejleményeket az e kategóriába tartozó fő témákkal – így például a robbanóanyag-prekursorokkal, az utas-nyilvántartási adatállományokkal (PNR), a gépjármű-, ujjnyomat- és DNS-adatok tagállamok közötti cseréjéről szóló prűmi határozatokkal, valamint a hálózati és információs rendszerek biztonságáról szóló irányelvvel – kapcsolatban.

A jogalkotási kezdeményezések terén tett előrelépéseken túlmenően a jelentés megvizsgál egyes, a biztonsági unió szempontjából meghatározó, az EU ellenálló képességének javítására irányuló nem jogalkotási intézkedéseket is. Ezek közé tartozik az uniós radikalizálódástudatossági hálózat keretében megvalósuló, radikalizálódással szembeni fellépést, a puha célpontok védelmét és a harmadik országok légitözeledés-védelmét célzó bizottsági munka.

A következő, áprilisban esedékes havi jelentés a szervezett bűnözésre, a nemzeti bűnüldözö hatóságok, az uniós ügynökségek és az uniós intézmények e téren folytatott hatékony együttműködésének megerősítését stratégiai keretbe foglaló 2017. évi uniós **szakpolitikai ciklus** prioritásaira, valamint a rendörségi és igazságügyi operatív együttműködésre – ezen belül többek között a közös nyomozócsoportokra – fog összpontosítani.

### II. A JOGALKOTÁSI PRIORITÁSOK VÉGREHAJTÁSA A POLGÁROK BIZONSÁGÁNAK FOKOZOTT VÉDELME ÉRDEKÉBEN

Az elmúlt hónapban az EU jelentös előrelépést tett a terrorizmus elleni küzdelemben, mivel az Európai Parlament elfogadta a **terrorizmus elleni küzdelemről szóló irányelv**re irányuló bizottsági javaslatot. A Tanács várhatóan március elején fogadja el a javaslatot. Az új irányelv

<sup>1</sup> [https://ec.europa.eu/priorities/publications/joint-declaration-eus-legislative-priorities-2017\\_en](https://ec.europa.eu/priorities/publications/joint-declaration-eus-legislative-priorities-2017_en)

– amint megkezdődik végrehajtása – felvértezi a bűnüldöző hatóságokat és az ügyészségeket a folyamatosan változó terrorista veszéllyel szembeni fellépés kulcsfontosságú eszközeivel, amelyek magukban foglalják a külföldi terrorista harcosokhoz, a terroristák kiképzéséhez és a terrorizmus finanszírozásához kapcsolódó magatartások bűncselekménynek minősítését is. Az irányelv emellett javítja majd a terrorista bűncselekményekkel kapcsolatos információcsere jelenlegi szabályait, és lehetővé teszi az online terrorista tartalmak törlését, ezáltal hozzájárulva a biztonságosabb Unió megőrzéséhez, az alapvető jogok tiszteletben tartása mellett. Végül az irányelv megerősíti a terrorizmus áldozatainak státuszát és jogait, mivel biztosítja számukra, hogy a támadást követően azonnal és a szükséges ideig segítségnyújtási szolgáltatásokat vehessenek igénybe. Miután a társjogalkotók 2016 novemberében politikai megállapodásra jutottak, az Európai Parlament a február 16-i plenáris ülésen a javaslat mellett szavazott, a Tanács pedig március elején megteszi a formális elfogadáshoz szükséges lépéseket. A tagállamoknak 18 hónap áll rendelkezésükre az irányelv nemzeti jogba való átültetésére. A Bizottság a gyors és helyes tagállami átültetés előmozdítása érdekében még 2017 nyara előtt műhelytalálkozó-sorozatot indít. Az irányelv révén az EU az Európa Tanács terrorizmus megelőzéséről szóló egyezményének 2015. évi kiegészítő jegyzőkönyvét ülteti át. Több tagállam máris megtette a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy a jegyzőkönyvnek megfelelően frissítse nemzeti jogát.

A társjogalkotók 2016. december 20-án politikai megállapodásra jutottak a **tűzfegyverekről szóló irányelv** felülvizsgálatáról, amely a legveszélyesebb fegyverekre vonatkozó ellenőrzések és tilalmak szigorítását célozza, és az Európai Parlament plenáris ülése a tervek szerint március 14-én fog szavazni a javaslatról. A javaslat jelentős mértékben kiterjeszti a legszigorúbb, A kategóriájú tilalom alá tartozó fegyverek körét: ide sorolja többek között a félautomatává alakított automata fegyvereket és a nagy kapacitású tölténytárral, illetve töltőszerkezettel rendelkező félautomata katonai fegyvereket. Az irányelv végrehajtásának kezdetétől egyáltalán nem lesz lehetőség ilyen fegyverek vásárlására vagy forgalmazására, kivéve az engedéllyel rendelkezők egy igen szűk csoportját – például múzeumokat vagy sportlövészeket –, amely csoportnak szigorú biztonsági és ellenőrzési előírásoknak kell megfelelnie. A javaslat lényegesen szigorítja a nyomunkkövethetőségre, a jelölésre és a hatástalanított fegyverekre vonatkozó ellenőrzéseket. Ezzel párhuzamosan a Bizottság a tagállami szakértőkkel együttműködve folytatta a hatástalanítási előírásokkal foglalkozó szakmai bizottság keretében zajló munkát. Február 8-án megállapodás született a felülvizsgált, szigorított műszaki követelményekről, amelyek hivatalos elfogadását megelőzően most tesztelés útján vizsgálják, hogy valóban garantálják-e a visszafordíthatatlan hatástalanítást. Ezzel egyidejűleg a Bizottság fokozza a tiltott fegyverkereskedelem elleni fellépést a kulcsfontosságú harmadik országok, például a balkáni államok bevonásával. A tiltott tűzfegyverek elleni küzdelmet a szervezett és súlyos bűnözésre vonatkozó következő, 2017 és 2021 közötti szakpolitikai ciklusban továbbra is prioritásként kell kezelni.

Az Európai Parlament és a Tanács jelenleg tárgyal az **uniós határregisztrációs rendszer** létrehozására irányuló bizottsági javaslatról, amelynek értelmében a határigazgatás javítása, az irreguláris migráció visszaszorítása és a belső biztonság megerősítése céljából rögzítenék a harmadik országbeli állampolgároknak a schengeni térség külső határain való átlépését, továbbá az **Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS)** létrehozására irányuló bizottsági javaslatról, amely bevezetné a vízummentesen utazó személyek jelentette biztonsági és migrációs kockázatok fokozott ellenőrzését lehetővé tevő rendszert. Az Európai Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottsága (LIBE) 2017. február 27-én elfogadta az uniós **határregisztrációs rendszerrel** kapcsolatos tárgyalási megbízatását. A Bizottság mindkét társjogalkotót felkéri, hogy mielőbb zárják le a vonatkozó tárgyalásokat,

szem előtt tartva az Európai Tanács által 2016 decemberében kitűzött 2017. júniusi céldátumot.

Ami az **ETIAS**-t illeti, a tagállami szakértők tanácsi munkacsoporti szinten egyeztetnek a Bizottság javaslatáról, az Európai Parlament LIBE bizottsága pedig kijelölte a témával foglalkozó előadóját.

Az **Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer (ECRIS) harmadik országbeli állampolgárokra való kiterjesztésére** irányuló bizottsági javaslatlal összefüggésben a Bizottság jelenleg térképezi fel az ilyen információk cseréjét támogató központi infrastruktúrára vonatkozó technikai megoldásokat. Az információs rendszerekkel és az interoperabilitással foglalkozó magas szintű szakértői csoport 2017 áprilisában ismerteti ajánlásait, amelyek alapján a Bizottság 2017 júniusában módosított jogalkotási javaslatot terjeszt elő.

A biztosi testület 2016. július 5-én elfogadta a **negyedik pénzmosási irányelv célzott módosítására** irányuló bizottsági javaslatot. A Tanács megvizsgálta a javaslatot, majd 2016. december 20-án megállapodott a vonatkozó tárgyalási megbízatásról. A javaslat célja, hogy kiterjessze a jogszabály hatályát a terrorizmusfinanszírozás új eszközeire, így például a virtuális fizetőeszközökre és az előre fizetett kártyákra, valamint fokozza az átláthatóságot a pénzmosás elleni küzdelem előmozdítása érdekében. Az Európai Parlament 2017. február 28-án fogadta el vonatkozó jelentését. A Bizottság felkéri a társjogalkotókat, hogy a lehető leghamarabb zárják le a tárgyalásokat ezzel a fontos javaslattal kapcsolatban, amely hozzá fog járulni a terroristák rendelkezésére álló eszközök körének további szűkítéséhez.

Az **elektronikus hírközlési adatvédelmi rendeletre** irányuló bizottsági javaslat tekintetében az Európai Parlamentben és a Tanácsban egyaránt megkezdődött a jogalkotási folyamat. A javaslat célja, hogy egyenlő versenyfeltételeket teremtsen az elektronikus hírközlési szolgáltatók számára, magas fokú fogyasztóvédelmet biztosítson, ugyanakkor lehetővé tegye a vállalkozások számára az innovációt. Az Európai Parlamentben a téma elsődleges felelőse a LIBE bizottság lesz, amely hamarosan kijelöli az illetékes előadót, és a javaslattal kapcsolatos munkában az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság (ITRE), a Jogi Bizottság (JURI) és a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság (IMCO) is részt vesz majd. A Tanácsban munkacsoporti szinten szintén kezdetét vette a munka. Mindhárom intézmény számára kiemelt jelentőségű kezdeményezésről van szó, ezért gyors előrelépésekre van szükség, hogy a rendelet alkalmazása 2018. május 24-re – az általános adatvédelmi rendelet alkalmazásának kezdetével egy időben – megkezdődjön.

### III. AZ EGYÉB JOGALKOTÁSI KEZDEMÉNYEZÉSEK VÉGREHAJTÁSA

Az együttes nyilatkozatban említett függőben lévő javaslatokon túlmenően fontos megjegyezni, hogy az Európai Parlamentben és a Tanácsban folyamatban van a munka a **Schengeni Információs Rendszer (SIS)** megerősítésére irányuló bizottsági javaslatlal kapcsolatban, amely a határigazgatás javítását és a terrorizmus, illetve a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelem javítását szolgálja. A tagállamok szakértői tanácsi munkacsoporti szinten tárgyalnak a javaslatról. Az Európai Parlament LIBE bizottsága most jelöli ki a témával foglalkozó előadóját. A javasolt intézkedések kulcsfontosságú fejlesztéseket vezetnek be a tagállamok közötti információmegosztás és együttműködés terén, konkrétan a terrorista bűncselekményekkel kapcsolatos ügyekben kötelezővé teszik a figyelmeztető jelzés létrehozását a SIS-ben, létrehozzák az „ismeretlen körözött személyekre” vonatkozó új figyelmeztetőjelzés-kategóriát, előírják az uniós polgárok SIS-ben történő szisztematikus ellenőrzését a külső határokon, valamint teljes körű hozzáférési joggal ruházzák fel az

Europolt. A javasolt változások ezenfelül hozzájárulnak a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó beutazási tilalom hatékony végrehajtásához a külső határokon, mivel kötelezővé teszik a beutazási tilalom SIS-be való bevitelét. A kiutasítási határozatra vonatkozó új figyelmeztetőjelzés-kategória bevezetése révén a szabálytalanul tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó kiutasítási határozatok végrehajtását is előmozdítják. A Bizottság felkéri a társjogalkotókat, hogy gyorsítsák fel a munkát ezzel a fontos kezdeményezéssel kapcsolatban.

2016. december 21-én a Bizottság új irányelvjavaslatot terjesztett elő a **pénzmosás bűncselekménynek minősítéséről**, amely egyúttal megfelelő büntetőjogi hatáskörrel ruházná fel az illetékes hatóságokat a bűnözők és a terroristák elleni büntetőeljárások indítása céljából. A javasolt intézkedések – elfogadásukat követően – minimumszabályokat vezetnek be a pénzmosáshoz kapcsolódó bűncselekmények és szankciók meghatározására vonatkozóan, kiküszöbölik a nemzeti szabályozások közötti eltérésekből adódó joghézagokat, amelyekkel a bűnözők visszaélhetnek, felszámolják a határokon átnyúló igazságügyi és rendőrségi együttműködés akadályait azáltal, hogy közös rendelkezéseket határoznak meg a pénzmosáshoz kapcsolódó bűncselekményekre irányuló nyomozások javítása érdekében, valamint összhangba hozzák az uniós normákat az Európa Tanács Varsói Egyezményében, valamint a Pénzügyi Akció Munkacsoport ajánlásaiban foglalt, e területre vonatkozó nemzetközi kötelezettségekkel. A Tanácsban munkacsoporti szinten már megkezdődött az egyeztetés, hogy nyárig kialakítsák az általános megközelítést. Várhatóan az Európai Parlamentben is hamarosan elindulnak a tárgyalások. A Bizottság üdvözli ezeket a kedvező fejleményeket, és szorgalmazza, hogy a társjogalkotók prioritásként kezeljék a javaslatot.

A légi közlekedés védelme terén az uniós repülőtereken használt **légiközlekedés-védelmi átvizsgáló berendezésekre** vonatkozó műszaki leírásokat és teljesítőképességi követelményeket meghatározó hatályos uniós szabályozás nem hoz létre az Unió egészére kiterjedő, jogilag kötelező megfelelőségértékelési rendszert, amely biztosítaná, hogy az előírt szabványokat valamennyi uniós repülőtérén betartsák. Következésképpen egy uniós tagállamban minősített berendezés csak az adott tagállamban forgalmazható, míg a többi tagállamban nem. A Bizottság ezért 2016 szeptemberében javaslatot terjesztett elő egy közös tesztelési módszertanon alapuló, egységes uniós minősítési rendszer létrehozására, amelyben a gyártók által kibocsátott megfelelőségi nyilatkozatok a kölcsönös elismerés elve alapján valamennyi uniós tagállamban érvényesek lennének. Egy ilyen rendszer létrehozása segítene kiküszöbölni a piac széttagoltságát, megerősítené az uniós védelmi ipar versenyképességét, valamint fellendítené a foglalkoztatást az ágazatban, és végső soron Európa-szerte hozzájárulna a légi közlekedés védelmének fokozásához. A társjogalkotók jelenleg munkacsoporti szinten tárgyalnak a javaslatról.

A Bizottság változatlanul törekszik annak biztosítására, hogy a **házi készítésű robbanóanyagok jogellenes előállítására** vonatkozó uniós szabályok igazodjanak az újonnan megjelenő veszélyekhez<sup>2</sup>. 2016 novemberében megerősítették a házi készítésű robbanóanyagok jogellenes előállítására felhasználható **robbanóanyag-prekurzorok** forgalmazására és felhasználására vonatkozó szabályokat azáltal, hogy három további anyaggal egészítették ki<sup>3</sup> a gyanús tranzakciók, hiányok és lopások esetén szigorú jelentéstételi követelmények hatálya alá tartozó anyagok listáját<sup>4</sup>. A Bizottság továbbá 2017-

<sup>2</sup> Lásd még: A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a robbanóanyag-prekurzorok forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 98/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazásáról és az annak megfelelő hatáskör-átruházásról, 2017. február 28.

<sup>3</sup> A Bizottság (EU) 2017/214, (EU) 2017/215 és (EU) 2017/216 felhatalmazáson alapuló rendelete (2016. november 30.), HL L 34., 2017.2.9., 1. o.

<sup>4</sup> A 98/2013/EU rendelet II. melléklete, HL L 39., 2013.2.9., 1. o.

ben értékelést kíván készíteni a 98/2013/EU rendelet hatékonyságáról a jelenlegi korlátozások és ellenőrzések megerősítése céljából.

A Bizottság szintén fellépett azokkal a tagállamokkal szemben, amelyek még mindig nem hajtották végre maradéktalanul a robbanóanyag-prekurzorok forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 98/2013/EU rendelet valamennyi előírását. 2016 májusában, illetve szeptemberében megtette a kötelezettségszegési eljárás első lépéseit, és ezt követően február 15-én a második lépésre is sor került, mivel a Bizottság megküldte indokolással ellátott véleményét Ciprusnak, Franciaországnak és Romániának. Ezek a tagállamok még nem vezették be a terroristák által házi készítésű robbanóanyagok előállítására felhasználható veszélyes vegyi anyagokra vonatkozó korlátozások és ellenőrzések megsértése esetén alkalmazandó szankciókkal kapcsolatban előírt szabályokat.

A Bizottság továbbra is támogatja a tagállamokat az uniós **utas-nyilvántartási adatállományról** (PNR) szóló irányelv mielőbbi végrehajtása, valamint az egyes tagállamok utasadat-információs egységeinek létrehozása terén. 2016 decemberében a Bizottság harmadik alkalommal szervezett találkozót a tagállami szakértőkkel, hogy megosszák egymással az eddigi tapasztalatok tanulságait és a bevált gyakorlatokat. A Bizottság 2016. novemberi végrehajtási terve meghatározza az utasadat-információs egységek létrehozására vonatkozó indikatív mérőföldköveket, amelyek alapján nyomon követhető az irányelv végrehajtása. A végrehajtási tervben felvázolt helyzethez képest hat tagállammal bővült azon tagállamok kategóriája, amelyek PNR-rendszere már teljesen vagy majdnem működőképes és létrehozták a PNR-adatok gyűjtését és kezelését lehetővé tevő jogi alapot. A Bizottságot valamennyi tagállam rendszeresen tájékoztatja a végrehajtási folyamat alakulásáról. 2017-ben a Belső Biztonsági Alapból 70 millió EUR-t irányoztak elő a PNR-irányelv végrehajtására, és a Bizottság a többletforrások felosztása céljából jelenleg tárgyal a tagállamokkal az alap keretében kidolgozott nemzeti programjaik felülvizsgálatáról.

A tagállamok közötti információcsere terén a 2008. évi **prümi határozatok**<sup>5</sup> a tagállamok közötti gyors és hatékony adatcserét szolgáló eljárásokat vezettek be olyan szabályok és keretelvek meghatározása által, amelyek lehetővé teszik, hogy a tagállamok keresést végezzenek egymás DNS-elemzési állományaiban, ujjnyomat-azonosító rendszereiben és gépjármű-nyilvántartási adatbázisaiban. A prümi határozatok által biztosított eszköz segítette a francia nyomozók munkáját a 2015. novemberi párizsi terrorista támadások után. Az elmúlt néhány hónapban számottevő előrelépés történt a prümi határozatok végrehajtása terén, és egyre nagyobb mértékű adatcsere valósul meg. Ugyanakkor a végrehajtás több tagállamban – a határozatok elfogadása után egy évtizeddel – még mindig várat magára. A Bizottság ezért a Lisszaboni Szerződés által a bel- és igazságügy terén ráruházott végrehajtási hatáskörökkel<sup>6</sup> élve kötelezettségszegési ügyet indított Horvátországgal, Görögországgal, Írországgal, Olaszországgal és Portugáliával szemben a prümi határozatoknak való megfelelés elmulasztása miatt<sup>7</sup>.

A biztonsági unió megvalósításáról szóló negyedik eredményjelentés<sup>8</sup> bemutatta a számítógépes fenyegetések kezelésére irányuló, folyamatban lévő munka különböző területeit, és ismételten felhívta a figyelmet a kulcsszerepet betöltő kiberbiztonsági irányelvre, amely lefekteti a fokozott uniós szintű együttműködés és a kibertámadásokkal szembeni

<sup>5</sup> A Tanács 2008/615/IB és 2008/616/IB határozata.

<sup>6</sup> Mivel a Lisszaboni Szerződés 36. jegyzőkönyvében előírt ötéves átmeneti időszak 2014. december 1-jén véget ért.

<sup>7</sup> Ezek a tagállamok még nem biztosították az automatikus adatcserét a DNS, az ujjlenyomatok, valamint a nemzeti gépjármű-nyilvántartási adatok három adatkategóriája közül legalább kettőben. Mind az öt tagállam válaszolt a felszólító levélre. Válaszaikat a bizottsági szolgálatok jelenleg vizsgálják.

<sup>8</sup> COM(2017) 41 final.

ellenálló képesség alapjait. Az irányelv által létrehozott **kiberbiztonsági együttműködési csoport** februárban tartotta első formális ülését a tagállamok, a Bizottság és az Európai Unió Hálózat- és Információbiztonsági Ügynökség (ENISA) képviselőinek részvételével. A megbeszélésen az átültetéssel kapcsolatos fő kérdések kerültek napirendre, és a csoport megállapodott arról, hogy a téma egyes részterületein – köztük a gazdasági szereplők kritikus jellegét meghatározó követelmények, a valamely szereplő határokon átnyúló hatású fellépése esetén követendő konzultációs eljárás, valamint az érintett tagállamok közötti kötelező információmegosztásra vonatkozó eljárás terén – a munkát szakértői csoportok keretében folytatják. A **kiberbűnözésre vonatkozó uniós jog végrehajtásának** előmozdítása érdekében a Bizottság 2016 decemberében indokolással ellátott véleményt adott ki Bulgária, Belgium és Írország számára, mivel ezek a tagállamok nem küldtek értesítést az információs rendszerek elleni támadásokról szóló 2013/40/EU irányelv nemzeti jogba történő teljes körű átültetéséről. A Bizottság továbbá december 16-án két jelentést<sup>9</sup> fogadott el a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló 2011/93/EU irányelv végrehajtásáról, amelyek közül az egyik kimondottan a gyermekpornográfiát tartalmazó vagy terjesztő weboldalak elleni tagállami intézkedéseket vizsgálja.

#### IV. A NEM JOGALKOTÁSI AKTUSOK VÉGREHAJTÁSA

A Bizottság meghatározó szerepet játszik számos, a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni küzdelem szempontjából kulcsfontosságú nem jogalkotási területen zajló munka ösztönzésében, előmozdításában, finanszírozásában és koordinációjában – ilyen terület például a radikalizálódással szembeni fellépés, a puha célpontok védelme, a közlekedésbiztonság, a kiberbiztonság és a hibrid fenyegetések kezelése. A visszatérő külföldi terrorista harcosok és az online radikalizálódás jelentette kockázatokra való reagálás érdekében folyamatos erőfeszítésekre van szükség a radikalizálódás veszélyének kitett csoportok azonosítása, támogatása és nyomon követése terén, és ezzel egyidejűleg az online terrorista propaganda visszaszorítására és a hiteles alternatív narratívák közvetítésére is törekedni kell. A 2016. decemberi berlini támadás újfent rávilágított a puha célpontok védelmének jelentőségére.

A Bizottság és az **uniós radikalizálódástudatossági hálózat (RAN) kiválósági központja** fokozott erőfeszítésekkel igyekszik konkrét iránymutatást és ajánlásokat nyújtani mind a gyakorlati szakemberek, mind a szakpolitikai döntéshozók számára a radikalizálódást övező meglévő és újonnan megjelenő kihívások hatékonyabb megelőzése és leküzdése érdekében. 2017 februárjában a Bizottság létrehozta a megelőzéssel foglalkozó nemzeti döntéshozók új hálózatát. Az új szakpolitikai hálózatnak két fő célja van: a preventív szemléletű megközelítésekkel és a prevenciós politikákkal kapcsolatos szakértelem és tapasztalat tagállamok közötti cseréjének megerősítése és intézményesítése, valamint a tagállamok nagyobb mértékű bevonása a RAN tevékenységébe. Így a gyakorlati szakembereket tömörítő RAN egy fokozottan szakpolitikai beállítottságú hálózattal egészül ki, amely elősegíti, hogy a bevált gyakorlatok beépüljenek az új szakpolitikai kezdeményezésekbe.

A RAN kiválósági központja szintén megkezdte a **visszatérő külföldi harcosok kezelésével** foglalkozó kézikönyv kidolgozását, hogy Európa-szerte felvértesse a gyakorlati szakembereket a legmegfelelőbb és leghatékonyabb beavatkozáshoz szükséges készségekkel, tudással és magabiztossággal. Mivel a külföldi harcosok némelyike nagyon fiatal gyermekekkel együtt fog visszatérni, a Bizottság felkérte a RAN-t egy útmutató kidolgozására

<sup>9</sup> COM(2016) 871 final és COM(2016) 872 final.

a terroristák által ellenőrzött területeken született, illetve ott felnevelt, vagy egy EU-n belüli radikalizált környezetben nevelkedett gyermekek védelmének és támogatásának lehetséges módjairól.

A RAN emellett 2017-ben elkészíti a radikalizálódás kezelésére és a **polarizáció megelőzésére vonatkozó konkrét iránymutatásokat** tartalmazó kézikönyvet. A RAN kiválósági központja két eszköztárat fog kidolgozni: az első vonalbeli gyakorlati szakemberek számára a **radikalizálódástudatossági képzéssel** kapcsolatban, a radikalizálódással szembeni helyi szintű küzdelem szereplői számára pedig a **helyi stratégiákkal és megközelítésekkel** kapcsolatban.

Ami az online radikalizálódást illeti, az Európai Unió Internetfórum 2016. decemberi ülésén az internetszolgáltatókkal közösen elfogadott intézkedések már a végrehajtás szakaszában vannak. A várakozások szerint ebben a hónapban működésbe lép az internetszolgáltatók és a Bizottság által szoros együttműködésben kifejlesztett hasítófüggvény-adatbázis, amely platform az online terrorista tartalmak figyelés alá vonását szolgálja, és biztosítja az ilyen tartalmak visszafordíthatatlan eltávolítását. A Bizottság ezen túlmenően 2017. március 15-én elindítja a civil társadalom szerepvállalását támogató programját, amely 15 millió EUR juttatásban részesül, és a hatékony online ellenpropaganda megerősítését célozza.

A radikalizálódás megelőzése magában foglalja a kiváltó okok – köztük a közösségek stigmatizálása, az intolerancia és a rasszizmus – kezelését is. A Bizottság uniós finanszírozással támogatja az oktatást, a kultúrák közötti párbeszédet, a befogadást és a megkülönböztetésmentességet. 2017 januárjában a Bizottság megkapta a Jogok, egyenlőség és polgárság program<sup>10</sup> keretében kidolgozott projektpályázatokat, amely program célja többek között az antiszemita és muszlimellenes gyűlölet és intolerancia megelőzése és leküzdése, valamint a különböző közösségek közötti jobb megértés előmozdítása például vallásközi és interkulturális tevékenységek révén. Szintén folyamatban van az online terjedő rasszista és idegengyűlölő gyűlöletbeszéd megelőzését és felszámolását szolgáló eszközök és gyakorlatok kidolgozására irányuló munka.

A biztonsági unióról szóló negyedik eredményjelentésben bejelentetteknek megfelelően a Bizottság februárban a különféle szakterületek (terrorizmus elleni küzdelem, bűnüldözés, közlekedésbiztonság és kutatás) tagállami szakértőinek részvételével megtartotta a **puha célpontok védelmével** foglalkozó első munkaértekezletet, amelynek keretében megvitatták a puha célpontok (közlekedés, sportesemények, bevásárlóközpontok, iskolák stb.) védelmének javítására vonatkozó lehetőségeket. A munkaértekezlet az első lépés egy olyan uniós platform kialakítása felé, ahol a tagállamok megoszthatják egymással tapasztalataikat a puha célpontok elleni jövőbeli támadásokkal szembeni ellenálló képességük és védelmük megerősítése céljából. A megbeszélésen a felek a következő területeken helyeztek kilátásba további egyeztetést: **kockázatértékelési** módszertanok alkalmazása a nyilvános rendezvények tervezése, illetve a forgalmas terek védelmének kialakítása során; a **belső fenyegetések** jelentette kihívás kezelése az átvilágítási eljárások felülvizsgálata útján; a fegyverek és robbanóanyagok **korai felderítésének** megerősítése innovatív felderítőeszközök tesztelése és alkalmazása révén, valamint a légi közlekedéstől eltérő területekre vonatkozó lehetséges közös előírások feltérképezése útján; a **nyilvánosság tájékoztatásának fokozása**, a támadásokra való reagálás javítása és a kormányok és a **magánszektorbeli érdekelt felek** közötti együttműködés szorosabbra fűzése. Ugyancsak kiemelt területként határozták meg a

---

<sup>10</sup> A Jogok, egyenlőség és polgárság program 4 475 000 EUR összegű pályázati felhívásának határideje 2017 januárjában lejárt.

„várostervezésbe beépített védelem” közös előmozdítását az új épületek és nyilvános terek építésével összefüggésben.

A **hibrid fenyegetéseket** illetően a Bizottság és a főképviselő 2017 júliusában beszámol a Tanácsnak a hibrid fenyegetésekkel szembeni fellépés 2016-os közös keretében foglalt 22 intézkedés végrehajtásáról, amely keret kifejezetten foglalkozik a kritikus infrastruktúra védelmével (pl. az energia- és közlekedési infrastruktúra, illetve rendszerek terén). A közös keret célja az EU és a tagállamok, valamint a partnerek ellenálló képességének fokozása, továbbá a NATO-val folytatott együttműködés megerősítése<sup>11</sup> az ilyen fenyegetésekkel szembeni fellépés terén.

A közlekedésbiztonság terén az EU szilárd alapokon álló légiközlekedés-védelmi keretet alakított ki. Mindazonáltal a **harmadik országokból az EU-ba érkező légi járatok** sebezhető pontot jelenthetnek. Ezt a potenciális biztonsági rést feltétlenül ki kell küszöbölni a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezettel (ICAO) való nemzetközi együttműködés, valamint a 2309. sz. ENSZ BT-határozat<sup>12</sup> szerinti kétoldalú kapacitásépítési erőfeszítések révén. 2017 januárjában a Bizottság a tagállamokkal és az Európai Külügyi Szolgálattal együtt megkezdte a kockázatértékelést és a sebezhetőség részletes elemeit ötvöző mátrix kidolgozását, amely alapul szolgálna a külső kapacitásépítési erőfeszítések fontossági sorrendjének felállításához és koordinálásához. Ezzel párhuzamosan a Bizottság felgyorsítja a tengeri és szárazföldi közlekedés biztonságára vonatkozó kockázatalapú, arányos és fenntartható közös megközelítés kidolgozására irányuló munkáját.

A Bel- és Igazságügyi Tanács 2016. december 8–9-i ülése nyomán a tagállamok gondolkodási folyamatot kezdeményeztek arra vonatkozóan, hogy miként kezelendő a **titkosítás a bűnügyi nyomozások összefüggésében**. A Bizottság egymással párhuzamosan két – jogi és technikai – munkafolyamatot indított, hogy információkat szerezzen és felmérje, hogyan lehet áthidalni a titkosítás jelentette akadályt – amennyiben erre egy súlyos bűncselekménnyel kapcsolatos nyomozás céljából szükség van –, a digitális világot övező bizalom és a digitális világ biztonságának megőrzése mellett.

A **terrorizmus elleni küzdelem külső dimenzióját** illetően a 2015. februári tanácsi következtetések végrehajtása jól halad: a terrorizmus elleni küzdelem terén a harmadik országokkal megvalósított, a partnerek kapacitásbővítésére összpontosító projektekre fordított összeg 60 %-kal növekedett, így összesen már 225 millió EUR-t tesz ki. Az EU 2017. január 19-én megbeszélést tartott Tunéziával a biztonságról és a terrorizmus elleni küzdelemről szóló második magas szintű politikai párbeszéd keretében. A felek tárgyaltak a fegyverkereskedelemre vonatkozó cselekvési tervről, a terrorizmusfinanszírozás elleni közös fellépésről, a határigazgatási kapacitás megerősítéséről és a radikalizálódás megelőzése terén való szorosabb együttműködésről, ezáltal előkészítve a terrorizmus elleni küzdelemre vonatkozó 2017. évi EU–Tunézia közös munkatervről való megállapodást. Az EU az év elejétől fogva számos harmadik országgal – köztük Szaúd-Arábiával, Oroszországgal és Ausztráliával – folytatott megbeszélést kimondottan a terrorizmus elleni küzdelemről, valamint fogadta az Arab Államok Ligájának küldöttségét.

<sup>11</sup> Az Európai Tanács elnöke, az Európai Bizottság elnöke és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének főtitkára által 2016. július 8-án kiadott együttes nyilatkozattal összhangban.

<sup>12</sup> Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa, 2309 (2016) sz. határozat, 2016. szeptember 22.

## **V. KÖVETKEZTETÉS**

A hatékony és fenntartható biztonsági unió kiépítése szoros együttműködést tesz szükségessé a Bizottság, az Európai Parlament és a tagállamok részéről, hogy e folyamat jogalkotási és nem jogalkotási elemei egyaránt megvalósuljanak, hiszen ezek együttesen képesek erősíteni polgáraink biztonságát. A munka kulcsfontosságú építőköveit az együttes nyilatkozatban meghatározott, a biztonsági unió szempontjából jelentős jogalkotási prioritások képezik, amelyek mielőbbi maradéktalan megvalósítása csapatmunkát igényel. Most gyors és hatékony végrehajtásnak kell következnie, hogy az intézkedések a gyakorlatban is kifejthessék hatásukat. A Bizottság a továbbiakban is teljes körű szerepvállalásával biztosítja a kitűzött célok elérését.